

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa P. B. Sp. z o.o. z siedzibą

przeciwko B. Z.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2010 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 15 grudnia 2009 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od pozwanego na rzecz powoda
kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Pozwany B. Z. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z 11 lipca 2008 r., którym Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Wydział Pracy[...]z dnia 6 marca 2008 r. W wyroku z 6 marca 2008 r. Sąd Rejonowy ustalił nieważność zawartej przez strony procesu umowy o pracę.

Jako podstawę skargi o wznowienie wskazano art. 403 § 2 k.p.c. Pozwany po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie dowiedział się o istnieniu

dokumentu w postaci zaświadczenia ZUS, z którego wynika, że w okresie od grudnia 2006 r. do kwietnia 2007 r. powód – „P. B.” sp. z o.o. odprowadzał od wypłaconego pozwanemu wynagrodzenia składki na ubezpieczenie społeczne. Pozwany podniósł, że nie mógł skorzystać z tego zaświadczenia w toku postępowania przed Sądem Rejonowym i Okręgowym, ponieważ nie wiedział wówczas o jego istnieniu. Zaświadczenie to przesądza, że strony łączył stosunek pracy.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy postanowieniem z 15 grudnia 2009 r. odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

Zaświadczenie z ZUS z 7 września 2009 r. w opinii skarżącego potwierdza, że powodowa spółka zgłosiła pozwanego do ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia pozwanego. Wynikać ma z tego, że powoda łączyła z pozwanym umowa o pracę na czas nieokreślony. Sąd podkreślił jednak, że wskazana przez pozwanego podstawa nie jest przesłanką ustawową wznowienia postępowania (art. 403 § 2 k.p.c.). Z wykryciem okoliczności faktycznych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, mamy bowiem do czynienia, gdy okoliczności te w poprzednim postępowaniu w ogóle nie były ujawnione, a zarazem pozostawały nieznane stronom. Nie odnosi się to do okoliczności i dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, a tylko niedostrzeżonych przez stronę (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNC 1969 nr 2, poz. 36). Ponadto przyjmuje się, że późniejsze wykrycie okoliczności faktycznych może stanowić podstawę wznowienia postępowania tylko, gdy te okoliczności pozostają potencjalnie w związku przyczynowym z wynikiem sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 maja 1982 r., II CO 1/82, OSP 1984 nr 2, poz. 27).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że dokument ZUS, na który powołuje się pozwany, nie wnosi niczego nowego do sprawy. Zarówno Sądowi pierwszej, jak i drugiej instancji, znanym był fakt wypłaty pozwanemu przez powodową spółkę wynagrodzenia za pracę za okres od grudnia 2006 r. do kwietnia 2007 r. Obowiązek odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy oraz składek na ubezpieczenie społeczne nie ma w opinii Sądu żadnego wpływu na ważność samej umowy o pracę, która jest podstawą do odprowadzania wspomnianych

należności. Tak więc, wskazane w skardze okoliczności faktyczne nie były istotnymi z punktu widzenia rozstrzygnięcia Sądu pierwszej, jak i drugiej instancji.

Zaznaczono również, że zawarta pomiędzy stronami umowa o pracę została uznana za nieważną, ponieważ spółka nie miała upoważnienia do zawierania jakichkolwiek umów obciążających jej aktywa. Zawarta więc pomiędzy spółką a pozwanym umowa o pracę była nieważna od samego początku. Uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z 20 listopada 2006 r. powołujące pełnomocnika po stronie powodowej do zawarcia z pozwanym umowy o pracę, a także przyznające pozwanemu wynagrodzenie za pracę w wysokości 14 000 zł miesięcznie, na skutek naruszenia wymogów ustawowych były nieważne *ab initio*. Po stronie „pracodawcy” w momencie zawierania umowy działała osoba, która nie miała upoważnienia do jej zawarcia w imieniu „pracodawcy”. Z uwagi na ogłoszenie upadłości likwidacyjnej jego jedyne go udziałowca, sam „pracodawca” nie miał ustawowego upoważnienia do skutecznego zawarcia umowy nawet w przypadku prawidłowej reprezentacji (art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 29 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze w związku z art. 210 k.s.h. w związku z art. 58 § 1 k.c.). Tym samym, pełnomocnik działając w imieniu powodowej spółki, nie mógł w żaden sposób skutecznie zawrzeć z powodem umowy o pracę. Jeśli więc spółka nie miała ustawowej kompetencji do zawarcia z pozwanym formalnej umowy o pracę, to tym bardziej umowa taka nie mogła zostać skutecznie zawarta na podstawie dorozumianego dopuszczenia pozwanego do świadczenia pracy. Okoliczność, że od wypłaconego pozwanemu w okresie od grudnia 2006 r. do kwietnia 2007 r. wynagrodzenia za pracę spółka odprowadziła stosowne składki na ubezpieczenie społeczne, w żadnym wypadku nie może wpłynąć na konwalidację nieważnej od samego początku umowy o pracę. Podana przez pozwanego podstawa wznowienia w żaden sposób nie mogła mieć więc wpływu na wynik sprawy i nie mogła skutecznie doprowadzić do zmiany wyroku Sądu Okręgowego z 11 lipca 2008 r. Uznano zatem, że pozwany nie oparł skargi o wznowienie na ustawowej podstawie wskazanej w art. 403 § 2 k.p.c. i dlatego skargę odrzucono.

Na postanowienie z 15 grudnia 2009 r. zażalił się pozwany. Zaskarżył je w całości i wniósł o: 1) jego uchylenie i przekazanie skargi do merytorycznego

rozpoznania, 2) zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zaznaczono między innymi, że okoliczności, które wynikają z zaświadczenia ZUS mają nie tylko potencjalne znaczenie dla wyniku sprawy, ale wręcz znaczenie realne. Już z tego tylko względu można było uznać, że zaistniała przesłanka do wznowienia postępowania. Skarżący podniósł, że stwierdzenie nieważności umowy o pracę było błędne, skoro w pełni świadomie realizowano ustawowe powinności wynikające z istnienia ważnej umowy o pracę, tj. wypłacono wynagrodzenia za pracę i odprowadzano składki na ubezpieczenie społeczne. Z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego przypomniano, że możliwe jest nawiązanie stosunku pracy w zarządzie spółki przez przystąpienie i dopuszczenie do wykonywania zatrudnienia za wynagrodzeniem (wyrok z 4 lipca 2007 r., II PK 26/07, LEX nr 477590) oraz że podleganie ubezpieczeniu społecznemu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę (wyrok z 19 października 2007 r., II UK 56/07, LEX nr 376433 i z 6 marca 2007 r., I UK 302/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 110).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2, na którą powoływał się skarżący, jest uzależniona od zaistnienia łącznie trzech przesłanek. Po pierwsze, wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane. Po drugie, możliwości ich wpływu na wynik sprawy i po trzecie, niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Rozstrzygnięcie wniesionego zażalenia związane jest z pierwszą przesłanką. Przypomnieć należy bowiem, że w orzecznictwie przyjmuje się, że podstawą wznowienia nie może być środek dowodowy, który powstał dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 21 lutego 1969 r., 7 III PZP 63/68, OSNC 1969 nr 12, poz. 208, niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 września 2005 r., II CZ 78/05, z 14 lutego 2007 r., II CZ 120/06, i z 30 maja 2007 r., I CZ 40/07).

Skarżący powoływał się w skardze o wznowienie postępowania na zaświadczenie ZUS z 7 września 2009 r. Z kolei postępowanie zakończyło się wcześniej prawomocnym wyrokiem z 11 lipca 2008 r.

Z powyższych względów, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia. O kosztach procesu orzeczono na podstawie § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).